

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Csp/35/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323201816
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2023:8323201816.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobkyne A. B. C. D., nar. XX. X. XXXX, bytom E. XXXX/X, F., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, Advokátska kancelária Svidník, ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66 proti žalovanej Československej obchodnej banka, a. s., Žižkova 11, Bratislava, IČO: 36 854 140, zastúpenej Advokátskou kanceláriou HAVRILLA & Co. s. r. o. so sídlom Námestie M. Benku 2, Bratislava, IČO:36 364 606 o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná uhradiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 200,-- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Priznáva žalobkyni vo vzťahu k žalovanej právo na náhradu trov konania vo výške 100 % z priznanej sumy s tým, že o výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa podala dňa 12. 6. 2023 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadala, aby žalovaná bola zaviazaná uhradiť jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 600,-- eur a nahradiť jej trovy konania.

2. Nárok odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 12Csp/25/2022 o určenie neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľsky úspešná, lebo rozsudkom z 29. 6. 2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/56/2022 boli dve zo zmluvných podmienok uvedených v Zmluve o spotrebiteľskom úvere z 10. 9. 2014 určené za neprijateľné zmluvné podmienky.

3. Poukázala na ust. § 3 ods. 5 tretia veta zák. č. 250/2007 Z. z., podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Podľa § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z. z. predávajúci nesmie upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3.

Ako spotrebiteľka uplatnila primerané finančné zadostučinenie za porušenie spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní. Takéto zadostučinenie má sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného primeraného finančného zadostučinenia proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný.

4. Pokiaľ ide o výšku žiadaného primeraného finančného zadosťučinenia, poukázala na to, že toto nemôže mať len symbolický význam, lebo nemôže byť neprímeraným ani spravodlivým. Také zadosťučinenie je možné len v peňažnej forme a postihuje nečestného dodávateľa a znamená odmenu pre spotrebiteľa za úspech v konaní. Aj keď samotná výška sa nedokazuje, súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritériá vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Keďže ide o nepeňažný nárok, z ktorého nevyplýva výške finančného plnenia, tak takýmto kritériom by mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva s tendenciou zvyšovania zadosťučinenia pri zistení opätovného opakovaného porušenia.

Žalobkyňa žiadala 600,-- eur, lebo žalovaná v zmluve použila dve neprijateľné podmienky a za každú z nich požaduje žalobkyňa 300,-- eur. Základ je pritom daný samotným rozsudkom v konaní Okresného súdu Humenné sp. zn. 12Csp/25/2022 a jeho odôvodnením.

5. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila tak, že ju žiada zamietnuť v celom rozsahu a priznať jej aj nárok na náhradu trov konania.

6. Žalobkyňa svoj nárok odôvodnila ust. § 3 ods. 5 treťou vetou zák. č. 250/2007 Z. z. a tiež ust. § 3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa tohto ustanovenia každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Z gramatického aj logického výkladu tohto ustanovenia je zrejmé, že Zákon o ochrane spotrebiteľa má za cieľ chrániť spotrebiteľa v situáciách, kedy dôjde k porušeniu jeho subjektívnych práv a to na základe uvedenia neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, ktoré už boli za neprijateľné označené, ale aj napriek tomu ich dodávateľ do zmluvných podmienok zahrnul. Právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami však na strane žalobkyne porušené byť nemohlo, nakoľko rozsudkom súdu prvej inštancie boli zmluvné podmienky iba určené za neprijateľné. Nedošlo v zmysle civilného práva k založeniu záväzku na základe protiprávneho úkonu na strane žalovanej, ale iba k určeniu právnej skutočnosti. Nijakým spôsobom teda nedošlo k porušeniu práva alebo povinnosti uvedenej Zákomom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, ktorý by zakladal záväzok žalovanej na plnenie primeraného finančného zadosťučinenia. Na uplatnenie nároku je potrebné, aby došlo k porušeniu práva alebo povinnosti.

O porušení práva by bolo možné hovoriť iba v situácii, kedy by žalovaná neprijateľné zmluvné podmienky v úverových zmluvách označené rozsudkom súdu prvej inštancie aj naďalej používala a porušila tým subjektívne práva spotrebiteľov.

7. Žalovaná tiež poukázala na to, že neprijateľné zmluvné podmienky boli použité v úverovej zmluve, ktorú uzatvorila žalobkyňa s predchodkyňou žalovanej a to G. H. I., J. s čím sa žalobkyňa v žalobe nijakým spôsobom nevysporiadala. Je teda otázne subjektívne zavinenie na strane žalovanej a teda aj jej vecná pasívna legitímácia v tomto konaní.

Žalobkyňa tiež nepredložila jediný dôkaz, ktorý by preukazoval zásah do jej práva a už vôbec nie intenzitu v akom mal byť tento zásah vykonaný. K tomu zas žalovaná poukázala na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Co/76/2017, v zmysle ktorého súd prihliadne na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania, vplyv tohto konania, intenzitu trvania a rozsah nepriaznivých následkov na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

Žalovaná tiež poukázala na to, že ak by existovala v čase podania prvej žaloby reálne ujma v majetkovej sfére žalobkyne, je dôvodné predpokladať, že by si túto ujmu nárokovala už v prvom konaní sp. zn. 12Csp/25/2022.

8. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovanej uviedla, že nesúhlasí s názorom, že nedošlo k porušeniu spotrebiteľských práv, lebo rozsudkom bola iba určená neprijateľnosť zmluvných podmienok. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30. 1. 2019. Práve rozsudkami prvoinštančného i odvolacieho súdu bolo deklarované, že v právnom vzťahu založenom Zmluvou o spotrebiteľskom úvere poistenom G. refinanc exprese č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 10. 9. 2014 došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva.

Ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia. Hypotéza právnej

normy uvedenej v § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa bola naplnená vydanými rozsudkami, lebo zmyslom zákona je „ochrana spotrebiteľa“.

9. Žalobkyňa poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/80/2020 z 24. 8. 2022, v zmysle ktorého je nutné vychádzať z teologického výkladu právnej normy a to s poukazom na cieľ, ktorý chcel zákonodarca dosiahnuť, ktorým nepochybne bola širšia ochrana spotrebiteľa, ktorý má pozíciu slabšej strany. Tiež považoval za bezpredmetnú odvoláciu námietku spočívajúcu v tom, že v predchádzajúcom konaní vo výrokovvej časti nebolo konštatované porušenie povinnosti žalovaného.

Žalobkyňa uviedla, že je nepochybné, že rozsudkom vydaným v základnom konaní sa preukázalo, že žalovaná porušila svoju povinnosť ustanovenú v osobitnom predpise (porušenie § 53 ods. 1 OZ a § 3 ods. 2 Zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia. Dané je konštatované súdom v samotnom odôvodnení rozhodnutia. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovaného došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe sankcie a to určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Následné uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia je len následkom vyplývajúcim z bezdôvodného ohrozenia práv spotrebiteľa spôsobilého prívodiť mu ujmu.

10. Žalobkyňa považovala za irelevantnú aj námietku pasívnej vecnej legitímácie z dôvodu, že zmluvu koncipoval a uzatvoril právny predchodca žalovanej a to G. H. I., J.. Žalovaná sa stala právnym nástupcom spoločnosti G. H. I., J. na základe zlúčenia, z čoho vyplýva, že je univerzálnym sukcesorom a vstupuje do všetkých práv a povinností svojho právneho predchodcu. V opačnom prípade by mohlo dochádzať k špekulatívnym konaniam zo strany dodávateľov, ktorí by takto sa vedeli jednoducho zbaviť svojej zodpovednosti za porušenie spotrebiteľských práv a inštitút primeraného finančného zadosťučinenia by stratil svoj význam a zmysel.

11. K žalovanej tvrdenej neprímeranosti výšky primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňa poukázala na množstvo rozsudkov súdov prvej inštancie, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/137/2016 z 24. 5. 2017 a uviedla, že aj keď výška zadosťučinenia nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu, kritériom je charakter a stupeň porušenia práv a povinností. Uplatnená výška 600,-- eur je evidentne daná. Táto výška zodpovedá svojmu účelu a nemožno ju vnímať ako kompenzáciu, ale ako satisfakciu vzhľadom na postoj žalovaného, množstvo a intenzitu porušení spotrebiteľských noriem. Záleží len na žalovanej, aby sa nedopúšťala recidívy v neprípustnom kontrahovaní v rozpore so záujmami spotrebiteľov.

Pre vznik nároku sa nevyžaduje, aby žalobca preukázal existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia žiadne osobitné podmienky nestanovuje (uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30. 1. 2019).

12. Žalovaná na vyjadrenie žalobkyne reagovala tak, že zotrváva na svojej pôvodnej argumentácii v tom, že zákon o ochrane spotrebiteľa má za cieľ chrániť spotrebiteľa v situácii, kedy dôjde k porušeniu jeho subjektívnych práv a to na základe uvedenia neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, ktoré už boli za neprijateľné označené, ale aj napriek tomu ich dodávateľ do zmluvných podmienok zahrnul.

Žalobkyňa však nijakým spôsobom nepreukázala, že neprijateľné zmluvné podmienky uvedené v úverových zmluvách, ktoré boli predmetom prvoinštančného konania vedeného na Okresnom súde Humenné 12Csp/25/2022 by žalovaná aj naďalej používala. Toto vyjadrenie žalobkyne je absurdné aj z dôvodu, že zmluvné podmienky, ktoré boli označené za neprijateľné, boli použité v úverovej zmluve, ktorú neuzatvárala žalovaná, ale jej právna predchodkyňa G. H. I., J.. Tieto úverové zmluvy tak na finančnom trhu od zániku tohto subjektu používané nie sú. Nie je preto preukázaná ani preventívna funkcia primeraného finančného zadosťučinenia. Keďže žalovaná uvedené neprijateľné zmluvné podmienky ďalej nepoužíva, nemôže nastať ani odradzovacia funkcia primeraného finančného zadosťučinenia. Zmyslom tej je odradiť subjekt porušujúci právo uložením určitej sankcie, avšak v prípade žalovanej to nemá žiadne opodstatnenie, lebo uvedené podmienky nepoužíva.

13. Žalobkyňa podľa tvrdenia žalovanej nepredložila jediný dôkaz, ktorý by preukázal zásah do jej práva a už vôbec nie intenzitu, v akom mal byť tento zásah vykonaný. Žalovanej nie je zrejmé, od čoho žalobkyňa odvodzuje majetkový zásah a narušenie jej bežného života, keďže toto žiadnym spôsobom nešpecifikovala.

Konanie žalobkyne je tak v zjavnom rozpore s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého platí, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

14. Žalobkyňa predložila ako listinný dôkaz rozsudok súdu prvej inštancie sp. zn. 12Csp/25/2022 a rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 9CoCsp/56/2022. Žiadne iné dokazovanie nebolo súdu navrhnuté a súd sa tak oboznámil len s týmito listinnými dôkazmi.

15. Rozsudkom č. k. 12Csp/25/2022-54 z 29. 6. 2022 súd prvej inštancie v bode III. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere poistenom G. refinanc exprese č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 10. 9. 2014 v čl. V. Poplatky, bod 2 v znení: „Dlžník je ďalej povinný zaplatiť Banke poplatok za: a) upomienku a administratívu vymáhania vo výške 25,-- eur, v prípade nedodržania podmienok zmluvy, ktorý je splatný vždy v deň odoslania upomienky.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V článku IV určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom poistenom G. refinanc exprese č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 10. 9. 2014 v čl. VII. Ďalšie záväzky dlžníka bod 1 v znení:

„Dlžník je povinný bez zbytočného odkladu informovať Banku o zmenách v príjmoch a výdavkoch a záväzkoch, ktoré prevzal za úhradu iných osôb a iných podstatných zmenách osobnej a ekonomickej povahy, ktoré môžu mať vplyv na riadne splácanie záväzkov z tejto zmluvy alebo o zmene zamestnania, príp. o skončení podnikania. Ďalej je povinný informovať banku o úmrtí spoludlžníka. Plnenie podmienky bude banka vyhodnocovať v termínoch zhodných s periodicitou vykonávania monitoringu. Dlžník sa zaväzuje na základe výzvy Banky predkladať potvrdenia o trvaní zdroja príjmu.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

K neprijateľnosti zmluvnej podmienky zaplatenia poplatku za upomienku a administratívu vymáhania vo výške 25,-- eur súd konštatoval, že „sa stotožňuje s tvrdením žalobkyne, že je neprijateľné, aby ako spotrebiteľ znášala akékoľvek výdavky žalovaného, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky a ktoré si on sám určil pevnou sumou vopred, pričom výšku poplatkov žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil a aj preto ich požadovanie od spotrebiteľa odporuje dobrým mravom“.

K druhej zmluvnej podmienke súd uviedol, že: „Nie je formulovaná určito a zrozumiteľne, ostáva totiž len na posúdení banky, ktoré zmeny ovplyvňujúce bonitu žalobcu považuje za relevantné, ktoré by mal žalobca oznámiť, keď hovorí o iných podstatných zmenách osobnej a ekonomickej povahy. Preverovanie bonity spotrebiteľa sa vyžaduje pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo upravuje Zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v § 7 ods. 1 alebo § 11 ods. 2, preto nemá žiadne právne a ani faktické opodstatnenie preskúmať bonitu spotrebiteľa po uzavretí úverovej zmluvy a ponechať aktivitu na spotrebiteľa s neurčitými podmienkami, keď nie je konkretizované, čo všetko by mal spotrebiteľ hlásiť. Napadnutá zmluvná podmienka upravuje povinnosť pre spotrebiteľa nie dostatočne určito, čo by znamenalo, že by bolo len na posúdení banky, čo podľa jej názoru jej mal spotrebiteľa hlásiť“.

16. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 9CoCsp/56/2022-226 z 23. 2. 2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a IV.

17. Na pojednávaní dňa 9. 10. 2023 strany sporu zotrvali na svojej argumentácii uvedenej v písomných vyjadreniach a žalovaná nad rámec písomných podaní vzniesla námietku premlčania, lebo rozsudky, ktorými boli určené neprijateľné zmluvné podmienky, majú deklaratórny charakter a premlčacia lehota by mala začať plynúť od uzatvorenia samotnej zmluvy. Trojročná premlčacia lehota v danom prípade už uplynula.

Žalobkyňa sa k vznesenej námietke premlčania vyjadrila tak, že prvým a možno najzákladnejším predpokladom uplatnenia nároku na vyplatenie primeraného finančného zadostučenenia je preukázanie, že žalobca sa domohol ochrany svojich práv ako spotrebiteľ v základnom konaní. Teda musí existovať

nejaké príslušné rozhodnutie súdu, ktoré to deklaruje. Rozsudok, ktorým boli určené neprijateľné zmluvné podmienky nadobudol právoplatnosť až dňa 11. 4. 2023. Až od tohto momentu mohla žalobkyňa uplatniť primerané finančné zadosťučinenie.

18. Na základe takto vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné vyhovieť len v časti.

Podľa ustanovenia §3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa ustanovenia §2 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Podľa ustanovenia §3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa §3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §2 písm. a), b) a c) Zák. č. 258/2001 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vnesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Podľa ustanovenia §52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ustanovenia §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia §53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia §54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa ustanovenia §53a Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

19. Podľa citovaného ustanovenia §3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o

spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie ujmy a útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný.

Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a toto je spôsobilé privediť spotrebiteľovi ujmu.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenal, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016).

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje aj na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobkyne, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný.

20. Súd mal za preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 12Csp/25/2022 bola žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná v uplatňovaní svojich práv voči žalovanej ako dodávateľovi, lebo súd v predmetnom konaní určil dve zmluvné podmienky použité v zmluve G. refinanc expres č. XXX/XXXX/XXXX z 10. 9. 2014 za neprijateľné.

V prvej neprijateľnej zmluvnej podmienke žiadal dodávateľ od žalobkyne (v postavení dlžníčky) poplatok vo výške 25,- eur v prípade nedodržania zmluvy a v druhej neprijateľnej podmienke mala žalobkyňa informovať banku o zmenách v príjmoch a výdavkoch a záväzkoch a tiež o zásadných zmenách osobnej a ekonomickej povahy, ako aj o úmrtí spoludlžníka. Súd mal tak za preukázané, že konanie dodávateľa bolo spôsobilé privediť žalobkyni ujmu a teda základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie je daný.

21. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej v tom, že rozsudkami tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho súdu došlo len k určeniu právnej skutočnosti a žalobkyňa týmito rozsudkami nemôže preukázať porušenie jej subjektívnych práv. Súd má za to, že určenie právnej skutočnosti, ktorou v danom prípade je určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, je predpokladom uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Zo samotnej citácie ust. § 3 ods. 5 veta piata zák. č. 250/2007 Z. z. vyplýva, že spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Prvoinštančný súd v rozsudku sp. zn. 12Csp/25/2022 určil dve zmluvné podmienky uvedené v zmluve, ktorú uzatvorila žalobkyňa ako spotrebiteľka s dodávateľom (právnym predchodcom súčasného žalobcu) za neprijateľné a teda s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka sú takéto neprijateľné podmienky neplatné. Teda žalobkyňa ako spotrebiteľka v základnom konaní uplatnila porušenie povinnosti ustanovenej zákonom (Občianskym zákonníkom), lebo bolo preukázané, že dodávateľ použil zmluvné podmienky, ktoré sú neplatné. Teda postupoval v rozpore so zákonom. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať neplatné zmluvné podmienky. Súd má za to, že samotný rozsudok, ktorým boli určené zmluvné podmienky za neprijateľné a teda neplatné, nemusí vo výroku uviesť ku porušeniu ktorého konkrétneho ustanovenia zákona došlo, lebo záväzný je len výrok rozsudku a z jeho odôvodnenia vyplýva, prečo súd určil niektoré zmluvné podmienky za neplatné. Z pohľadu aplikácie ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. je potrebné, aby spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žalobkyňa nepochybne túto povinnosť splnila, keď v inom konaní bolo priamo vo výroku rozsudku súdu určené, že zmluvné podmienky uvedené v konkrétnej zmluve sú neplatné a teda boli použité v rozpore so zákonom. Žalobkyňa tak preukázala, že právny predchodca súčasnej žalovanej porušil povinnosť ustanovenú priamo Občianskym zákonníkom.

22. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe tvrdila, že o porušení práva by bolo možné v takom prípade hovoriť iba v situácii, kedy by žalovaná neprijateľné zmluvné podmienky v úverových zmluvách označené prvoinštančným rozsudkom aj naďalej používala a porušila tým subjektívne práva spotrebiteľov.

Súd sa s týmto názorom žalovanej nestotožňuje, lebo takýmto výkladom by boli popreté základné zásady Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý priznáva spotrebiteľom určité práva a neukladá povinnosti v tom zmysle, aby pred samotným uplatnením nároku podľa § 3 ods. 5 tohto zákona museli zisťovať uplatňovanie neprijateľných zmluvných podmienok v iných zmluvách, než sami uzatvorili. Spotrebiteľia by v takom prípade museli práve zisťovať, či neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré obsahuje ich konkrétna zmluva už boli v minulosti niektorým zo súdov Slovenskej republiky vyhlásené za neprijateľné a teda neplatné a či ich konkrétny dodávateľ stále používa. Takýto postup nie je v súlade s ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z., lebo podľa tohto ustanovenia má nárok na primerané finančné zadostučinenie ten spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. To znamená, že konkrétny spotrebiteľ musí byť úspešný v súdnom konaní a nevyžaduje sa od neho postup tvrdý žalovanou, podľa ktorého by najprv v súdnom konaní mali byť vyhlásené neprijateľné zmluvné podmienky a malo by sa skúmať, či ich konkrétny dodávateľ aj naďalej v zmluvách používa. Až následne by týmto konaním dochádzalo k porušovaniu práv spotrebiteľov, ktorí by si mohli uplatniť nárok na primerané finančné zadostučinenie.

Súd sa s daným tvrdením žalovanej nestotožnil a preto považoval nárok žalobkyne čo do základu za opodstatnený.

23. Žalovaná namietala svoju vecnú pasívnu legitímáciu v danom spore z dôvodu, že zmluvné podmienky, ktoré boli súdom určené za neprijateľné, boli aplikované jej právnou predchodkyňou a to OTP bankou Slovensko, a. s., ktorá so žalobkyňou uzatvorila dňa 10. 9. 2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere poistenom G. refinanc exprese č. XXX/XXXX/XXXX. Keďže zmluvné podmienky uvedené v konkrétnej zmluve, neboli koncipované a ani aplikované samotnou žalovanou, žalovaná tvrdila, že nie je vecne pasívne legítimovaná na konanie o poskytnutie primeraného finančného zadostučinenia.

Súd konštatuje, že priamo z výpisu z obchodného registra žalovanej vyplýva, že je právnym nástupcom v dôsledku zlúčenia, mimo iného s G. H. I., J. a to od 1. 10. 2021.

Z výpisu z obchodného registra spoločnosti G. H. I., J. vyplýva, že spoločnosť zanikla v dôsledku zlúčenia a právnym nástupcom je K. G. H., J., Žižkova 11, Bratislava.

Je teda zrejmé, že súčasná žalovaná je univerzálnym právnym nástupcom pôvodného veriteľa, ktorý so žalobkyňou uzatvoril úverovú zmluvu a teda, že vstúpila do všetkých práv a povinností vyplývajúcich z tejto zmluvy. Nesie teda právnu záväznosť za všetky nároky uplatňované v súvislosti s uzatvorenými zmluvami svojho právneho predchodcu. Súd zároveň konštatuje, že už v konaní sp. zn. 12Csp/25/2022 ako žalovaná vystupovala Československá obchodná banka, J.. Bratislava a išlo priamo o konanie, v ktorom súd určil neprijateľné zmluvné podmienky. Neobstojí teda obrana žalovanej v tom, že ona

nebola tým subjektom, ktorý tieto neprijateľné zmluvné podmienky jednak koncipoval a jednak uplatnil v zmluve. Ak by tomu tak bolo, žalovaná by nemala vecnú pasívnu legitimáciu ani v samotnom konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Súd má za to, že žalovaná tak ako je označená v konaní, má aj vecnú pasívnu legitimáciu a preto považoval nárok žalobkyne voči žalovanej čo do základu opodstatnený.

24. Žalovaná sa mimo iného bránila tvrdením, že nárok žalobkyne je uplatňovaný v rozpore s dobrými mravmi a že žalobkyňa tento nárok mohla uplatniť už priamo v žalobe, ktorou sa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok.

Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Dobré mravy sú právanou kategóriou majúcou pôvod v rímskom práve a predstavujúcou súkromnoprávnu hranicu toho, čo je dobré, správne, morálne či etické. Občiansky zákonník, ani iný predpis, nedefinuje pojem dobré mravy. Teória a súdna prax však zhodne považujú dobré mravy za všeobecne uznávané pravidlá morálky, ktoré predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok spoločnosti a zákonodarca ich považuje za tak významné, že ich pomocou odkazu v právnej norme včleňuje do občianskeho práva. Dobré mravy sú vykladané ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Zmyslom ust. § 3 ods. 1 OZ je zamedziť výkon práva, ktorý síce zodpovedá zákonu, avšak odporuje dobrým mravom.

25. Žalovaná ničím neosvedčila, že konanie žalobkyne, ktorá si uplatnila zákonný nárok, by malo byť považované za rozporné s dobrými mravmi. Žalobkyňa si len uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie tak ako jej to umožňuje Zákon o ochrane spotrebiteľa. Ust. § 3 ods. 5 tohto zákona umožňuje každému spotrebiteľovi, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, žiadať primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Súd nezistil, aby uplatnenie takéhoto nároku zo strany žalobkyne voči žalovanej malo byť posudzované tak, že porušuje dobré mravy. Naopak, v inom súdnom konaní bolo preukázané, že to bola práve žalobkyňa, voči ktorej boli použité v zmluve neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré založili nárok na uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia.

Žaloba nemohla byť zamietnutá ani z dôvodu, že žalobkyňa mohla nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatniť už v žalobe, ktorou sa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Žiaden zákon jej takúto povinnosť neukladá a teda nič nebráni spotrebiteľovi v tom, aby sa primeraného finančného zadosťučinenia domáhal aj samostatnou žalobou po skončení základného konania, v ktorom budú určené neprijateľné zmluvné podmienky.

26. Na nariadenom pojednávaní právny zástupca žalovanej vzniesol námietky premlčania uplatneného nároku z dôvodu, že premlčacia lehota začala plynúť už uzatvorením samotnej zmluvy, lebo rozsudkom bola určená len právna skutočnosť a to neprijateľnosť zmluvných podmienok.

Podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

V zmysle § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Súd nepovažuje nárok žalobkyne na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia za premlčaný, lebo uplatnenie tohto práva je priamo viazané na úspešnosť iného súdneho konania. Ustanovenie § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. jednoznačne deklaruje, že práva na primerané finančné zadosťučinenie sa môže domáhať spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Významné je to, že spotrebiteľ sa musí svojho práva domôcť na súde a teda začiatok premlčacej lehoty nemôže plynúť od uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere

tak ako to tvrdí žalovaná. Premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. To znamená, že spotrebiteľ sa môže domáhať vyplatenia primeraného finančného zadosťučinenia prvý deň potom, čo iný rozsudok nadobudol právoplatnosť a musí ísť o rozsudok, ktorým úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Keďže rozsudok, ktorým sa žalobkyňa domohla ako spotrebiteľka ochrany svojho práva, nadobudol právoplatnosť dňa 11. 4. 2023 a žaloba o vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia bola na tunajší súd podaná dňa 12. 6. 2023, bola tak podaná v rámci plynutia trojročnej premlčacej lehoty. Žalobkyňa mohla právo uplatniť prvýkrát až 12. 4. 2023. Až právoplatnosťou rozsudku o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok splnila podmienku uvedenú v § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. a tou je úspešné uplatnenie práva na súde.

Súd tak nevyhovel návrhu žalovanej na zamietnutie žaloby z dôvodu premlčania uplatneného nároku.

27. Súd sa však nestotožnil s výškou uplatneného nároku a to 600,-- eur s odôvodnením, že žalobkyňa žiada za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku 300,-- eur.

Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, preto ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu a súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

„Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobcu, ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktnie držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila resp. ktorá mu vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany“ (uznesenie KS v Prešove sp. zn. 17Co/134/2017 zo 16.11.2017).

„Treba mať pritom na zreteli, že primerané finančné zadosťučinenie je nárokom, z podstaty ktorého vyplýva jeho imateriálna povaha, čo znamená, že pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektov materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatňovanie iných nárokov, napríklad náhrady škody. Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, nakoľko dôsledkom zaplatenia zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Sankčná stránka má u primeraného finančného zadosťučinenia len vedľajší dôsledok, nakoľko pre účely represie slúžia iné odvetvia práva, civilné nároky majú kompenzačný, nie sankčný charakter. Keďže pri stanovení rozsahu zadosťučinenia je rozhodujúcou primeranosť, zadosťučinenie má zodpovedať povahe ujmy, primeranosť musí byť posudzovaná z objektívnych hľadísk, kritéria subjektívnej a sankčnej povahy nie sú z hľadiska primeranosti výšky určujúce“ (rozsudok KS v Prešove sp. zn. 9Co/61/2018 z 21.2.2018).

28. Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa zohľadňujú rôzne kritériá a to intenzita, časové trvanie zavadového konania, satisfakčná a sankčná funkcia, ako aj okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva tak na strane toho, do chránených práv koho bolo zasiahnuté, ako aj na strane toho, kto do týchto práv zasiahol.

Zohľadniac vyššie uvedené kritériá, súd nevyhovel žalobe v celkom rozsahu, pokiaľ ide o uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia, lebo ju považoval za neopodstatnenú. Žalobkyňa uplatnenú sumu 600,-- eur odôvodnila len tým, že žiada 300,-- eur za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku a takúto sumu považuje za primeranú vzhľadom na opakované porušenie práv spotrebiteľov zo strany žalovaného.

29. Súd priznal žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200,-- eur zohľadniac skutočnosť, že rozsudkom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12Csp/25/2022 došlo k určeniu neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok. Žalobkyňa na ochranu svojich práv musela vyhľadať právne poradenstvo, tak v základnom konaní ako aj v konaní o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Iniciovala teda dva súdne spory s cieľom, aby chránila svoje majetkové záujmy proti žalovanej, ktorá v oblasti poskytovania úverov postupoval v rozpore so zákonom. Zo strany žalovanej tak došlo k porušeniu spotrebiteľských práv, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé prívodiť žalobkyni aj majetkovú ujmu, keďže na základe uzatvorenej zmluvy by musela žalovanému uhradiť poplatok za porušenie zmluvy vo výške 25,-- eur. Právny predchodca žalovanej sa tak dopustil

konania v rozpore so zákonom, keď vopred naformuloval zmluvné podmienky, ktoré nespĺňali zákonné náležitosti. Išlo tak o vopred pripravené formulárové zmluvy, ktoré boli uzatvárané s množstvom ďalších spotrebiteľov. Žalobkyňa sa ako spotrebiteľka rozhodla viesť spor s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom v spore o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, tak priniesla benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že žalovaná mala povinnosť prestať takého zmluvné podmienky uplatňovať v uzatváraných spotrebiteľských zmluvách. Nekalé konanie právneho predchodcu žalovanej pri poskytovaní úverov a jeho snaha presadzovať ekonomickú silu a zneužiť postavenie odkázaných dlžníkov nemôže byť akceptovaná z dôvodu, že takým konaním dochádza k porušovaniu práv spotrebiteľov, čo v konečnom dôsledku musí byť reparované a Zákon o ochrane spotrebiteľa to umožňuje. Najvyšší súd SR v rámci svojej rozhodovacej praxe opakovane potvrdil, že ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov (napríklad rozhodnutie NS SR z 18. 2. 2015 sp. zn. 6Edo/147/2014, rozhodnutie NS SR z 19. 9. 2013 sp. zn. 1MCdo/9/2012, rozhodnutie NS SR z 16. 1. 2013 sp. zn. 6MCdo/9/2012 a mnohé ďalšie).

30. Súd však nevyhovel návrhu žalobkyne na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 600,-- eur. Zohľadnil skutočnosť, že v konaní sp. zn. 12Csp/25/2022 došlo k určeniu neprijateľnosti zmluvných podmienok a za primerané považoval priznanie sumy 100,-- eur za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku, lebo zohľadnil, že cieľom existencie Inštitútu finančného zadosťučinenia, je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia a recidívy porušovania spotrebiteľských práv. Zároveň Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne alebo kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni satisfakcie a musí odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Pri výške súd zohľadnil aj skutočnosť, že neprijateľné zmluvné podmienky boli súčasťou zmluvy, ktorú žalobkyňa uzatvorila s právnym predchodcom žalovanej a to OT bankou, a. s., ktorá zanikla zlúčením so žalovanou. Zánikom tejto banky sa uvedené zmluvné podmienky prestali používať v spotrebiteľských zmluvách a bola tak naplnená aj odradzovacia funkcia primeraného finančného zadosťučinenia.

Súd tak priznal žalobkyni za každú neprijateľnú podmienku primerané finančné zadosťučinenie 100,-- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

31. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

V prejednávanej veci výška plnenia závisela od úvahy súdu. Úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná čo do základu. Výška závisela od úvahy súdu, ktorú nemohla predvídať. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná, lebo mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, preto má právo na plnú náhradu trov konania iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej).

Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (pozri rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019, 24Co/49/2017 zo dňa 22.2.2018, 18Co/92/2018 zo dňa 16.01.2019).

O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 C.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.